

Regeringens proposition

2000/01:74

Ändringar i telelagen (1993:597) avseende
nummerportabilitet

Prop.
2000/01:74

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 18 januari 2001

Göran Persson

Mona Sahlin
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i telelagen i syfte att främja användandet av nummerportabilitet och införandet av effektiva metoder för dirigering av teledelanden. Därmed främjas konkurrensen på telemarknaden.

Med nummerportabilitet avses att en abonnent behåller sitt telefonnummer när denne byter teleoperatör. Vid sådant byte kan för den som överlämnat numret ökade trafikknaster uppkomma vid teledelanden till det överlämnade numret. Enligt nuvarande regler skall den operatör som övertagit abonnenten och telefonnumret ersätta dessa ökade trafikknaster. I propositionen föreslås ändrade regler på så sätt att endast hälften av de ökade knasterna ersätts och att det är den operatör som den *anropande* abonnenten valt för att förmedla ett teledelande som skall stå för denna hälft av de ökade trafikknasterna.

De ändrade ersättningsreglerna syftar till att utgöra incitament för teleoperatörerna att välja mer effektiva metoder för att dirigera teledelanden. Detta förutsätter dock tillgång till nödvändiga uppgifter om överlämnade telefonnummer. Dessa kan tillhandahållas av en central referensdatabas. Propositionen innehåller även förslag till hur en sådan bör regleras.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2001.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i telelagen (1993:597).....	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Bakgrund	6
4.1	Inledning	6
4.2	Tekniska grunder	7
4.2.1	Styrning av telemeddelanden till överlämnade telefonnummer.....	7
4.2.2	Central referensdatabas.....	8
4.3	Nuvarande reglering.....	9
4.3.1	Ersättningsfrågor	9
4.3.2	Skyldighet att underrätta annan om överlämnande.....	10
4.3.3	Tillsyn och tvistlösning	10
4.3.4	Behandling av personuppgifter.....	11
4.4	Internationell utveckling	11
4.5	Utvecklingen i Sverige.....	12
4.5.1	Teleoperatörernas arbete med att etablera en central referensdatabas.....	13
5	Ändringar i telelagen	13
5.1	Fördelning av kostnader och ersättning mellan teleoperatörer	13
5.2	Referensdata och referensdatabasoperatör.....	18
5.3	Vidarekoppling och hänvisning till nya telefonnummer ..	21
6	Kostnader, ikraftträdande och konsekvenser för småföretag	22
7	Författningskommentar	23
	Bilaga 1 Promemorians lagförslag.....	27
	Bilaga 2 Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över	
	Promemorians förslag.....	30
	Bilaga 3 Lagrådsremissens lagförslag.....	31
	Bilaga 4 Lagrådets yttrande.....	33
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 januari 2001	35
	Rättsdatablad.....	36

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om
ändring i telelagen (1993:597).

2 Förslag till lag om ändring i telelagen (1993:597)

Härigenom föreskrivs i fråga om telelagen (1993:597)¹
dels att 27 § skall upphöra att gälla,
dels att 39, 41 och 42 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 39 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §

Den som tillhandahåller tele-
tjänst enligt 5 § 1 eller 3 *eller*
digital mobiltelefonitjänst skall se
till att telenätet medger att en
abonnent kan behålla sitt telefon-
nummer vid byte av teleoperatör.

Den som tillhandahåller tele-
tjänst enligt 5 § 1 eller 3, digital
mobiltelefonitjänst *eller mobil*
teletjänst som består i överföring
av text skall se till att telenätet
medger att en abonnent kan be-
hålla sitt telefonnummer vid byte
av teleoperatör.

Om abonnenten begär det skall telefonnummer som används för sådan tjänst överlämnas till en annan teleoperatör för att denne skall tillhandahålla tjänsten. Telefonnummer som används för tjänst som avses i 5 § 1 behöver överlämnas endast för tillhandahållande inom samma rikt-nummerområde.

*Den som överlämnar ett tele-
fonnummer skall genast under-
rätta tillsynsmyndigheten eller
annan som tillsynsmyndigheten
bestämmer om överlämnandet.*

39 a §

*Den som överlämnar ett tele-
fonnummer enligt 39 § skall till
den som tillsynsmyndigheten
bestämmer genast lämna de
uppgifter som är nödvändiga för
dirigering av telemeddelanden till
telefonnumret. Andra uppgifter
som kan vara direkt eller indirekt
hänförliga till en fysisk person än
uppgifter om telefonnummer och
berörda teleoperatörer får inte
lämnas utan samtycke från
personen.*

*Tillsynsmyndigheten får utse
någon att i en databas
sammanställa sådana uppgifter*

¹ Lagen omtryckt 1999:578.

som avses i första stycket och lämna dem till teleoperatörer, i den mån dessa behöver uppgifterna för dirigering av teledelanden, och andra som tillsynsmyndigheten bestämmer. Den utsedda databasoperatören skall i förhållande till teleoperatörerna tillämpa villkor som är konkurrensneutrala och få ta ut den ersättning som är skälig med hänsyn till kostnaderna.

Bestämmelserna i denna lag om televerksamhet och teleoperatörer gäller i tillämpliga delar för den databasverksamhet som avses i andra stycket.

41 §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om i vilken utsträckning kraven enligt 39 och 40 §§ skall fullgöras och hur detta skall ske.

Tillsynsmyndigheten får i enskilda fall medge undantag från skyldigheten enligt 39 och 40 §§ om det finns särskilda skäl.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om kraven enligt 39 a §.

42 §

Ersättning för att överlämna telefonnummer enligt 39 § får grundas endast på driftskostnader för överlämnandet. Detsamma gäller ersättning för förval enligt 40 §.

Den som har överlämnat ett telefonnummer har inte rätt till ersättning för mer än hälften av de driftskostnader som utgörs av ökade trafikskostnader för ett teledelande till telefonnumret. Sådan ersättning får tas ut endast från den teleoperatör som den anropande abonnenten har ingått avtal med om förmedling av teledelandet.

Den som överlämnar telefonnummer eller ändrar förval har inte rätt till ersättning från abonnenten för överlämnandet eller ändringen.

Beträffande sådana frågor skall i övrigt bestämmelserna om samtrafik i 32 och 33 §§ tillämpas.

3 Ärendet och dess beredning

Nummerportabilitet innebär att abonnenter kan behålla sitt nummer vid byte av teleoperatör. I mars 1998 lade regeringen fram ett förslag till ändringar i telelagen (prop. 1997/98:126) för att införa nummerportabilitet. I enlighet med riksdagens beslut (bet. 1998/99:TU12, rskr. 1998/99:238) trädde ändringarna i kraft den 1 juli 1999. För fasta teletjänster har reformen införts successivt från den 1 juli 1999. Introduktion av nummerportabilitet avseende digital mobiltelefonitjänst sker den 1 september 2001.

Post- och telestyrelsen inkom den 16 juni 2000 till regeringen med en promemoria med förslag till ändringar i telelagen (1993:597). Förslagen syftar till att underlätta användningen av nummerportabilitet. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissyttranden och en sammanställning av dessa finns tillgängliga i ärendet (dnr N2000/5171/ITFoU).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 14 december 2000 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*.

Regeringen har i propositionen i huvudsak följt Lagrådets förslag. Lagrådets synpunkter behandlas i författningskommentaren. Därutöver har vissa redaktionella ändringar gjorts i lagtexten.

4 Bakgrund

4.1 Inledning

Nummerportabilitet är en översättning av det engelska begreppet *number portability*. Termen innebär att en abonnent ges möjlighet att behålla sitt telefonnummer när denne byter teleoperatör, teletjänst eller geografisk adress. Dessa olika typer av nummerportabilitet brukar kallas för teleoperatörsportabilitet, teletjänstportabilitet och geografisk portabilitet. De två sistnämnda kan erbjudas främst inom en teleoperatörs telenät. Nuvarande reglering på EU-nivå och svensk reglering omfattar teleoperatörsportabilitet. Termen nummerportabilitet används också normalt i inskränkt betydelse avseende just teleoperatörsportabilitet, så även i detta ärende.

Förutom de rent praktiska olägenheterna med att byta ett sedan länge inarbetat telefonnummer kan det, särskilt för företag, också innebära betydande kostnader i form av administration, informationsinsatser och eventuellt en förlust av kunder. Möjligheten att som abonnent behålla sitt telefonnummer vid byte av teleoperatör är således av stor betydelse för att åstadkomma en fungerande telemarknad med konkurrens på lika vill-

kor och med möjlighet för abonnenter att välja mellan olika teleoperatörer för direktanslutning.

Nummerportabilitet, vars införande påbörjades genom ändringar i telelagen den 1 juli 1999 (prop. 1997/98:126, bet. 1998/99:TU12, rskr. 1998/99:238), har därför stor betydelse för utvecklingen av konkurrens och valfrihet på telemarknaden. Ett viktigt skäl till att konkurrensen varit begränsad var att abonnenter, som hade möjlighet att direktansluta sig till en annan teleoperatör, var tvungna att byta sitt telefonnummer. Efter införandet av nummerportabilitet kvarstår dock det förhållandet att nästan samtliga abonnenter, vad gäller fast telefoni, fortfarande är direktanslutna till Telia AB, eftersom Telia är ägare av det befintliga accessnätet för direktanslutning. Övriga teleoperatörer är därigenom beroende av indirekt anslutning via Telias nät för att kunna nå sina kunder. Indirekt anslutning kan ske genom att den uppringande abonnenten genom ett stående förval kopplas till en annan teleoperatör som utför teletjänsten. Det kan också ske genom att abonnenten slår ett särskilt prefix och teledokumentet därigenom kopplas vidare från den teleoperatör hos vilken man är direktanslutet till en annan operatör.

Nummerportabilitet har hittills fått sin praktiska betydelse främst då nytillkommande teleoperatörer bygger egna telenät med möjlighet till direktanslutning för nya abonnenter. Då det varit förenat med stora kostnader att bygga egen infrastruktur har nya nät vid sidan om Telias endast i begränsad utsträckning byggts ut. Nya telenät är nu emellertid under uppbyggnad, inte bara av traditionella teleföretag utan också av flera bredbandsföretag och av kommuner. Bland de anslutningsformer som kan komma att få stor betydelse är de där abonnenter ansluts till en telefonstation genom en fast radiolänk. Kostnaderna för utbyggnad av en sådan anslutning är väsentligt lägre än att dra fysiska ledningar till varje abonnent. Även andra accessnät som går hela vägen fram till abonnenten, som till exempel kabel-TV-nät, fibernät och elnät, kommer sannolikt i högre grad att användas för olika former av kommunikationsöverföring i framtiden.

Fler operatörer förväntas kunna utnyttja Telias fasta telenät för direktanslutning till följd av Europaparlamentets och rådets förordning om tillträde till accessnät, som skall tillämpas från den 1 januari 2001. Den innebär att operatörer för fast telefoni som bedöms ha betydande inflytande på marknaden är skyldiga att ge tillgång till sitt accessnät och erbjuda samlokalisering samt viss ytterligare försörjning till andra operatörer som så begär. Reglerna kommer att underlätta byte av direktanslutning till en teleoperatör, vilket gör att en fungerande nummerportabilitet ökar i betydelse.

4.2 Tekniska grunder

4.2.1 Styrning av teledokument till överlämnade telefonnummer

Vid nummerportabilitet är flera olika aktörer inblandade. Följande roller kan identifieras. *Överlämnande teleoperatör* är den som överlämnar telefonnumret till den mottagande teleoperatören. *Mottagande teleoperatör* är den nye teleoperatören som abonnenten blir kund hos efter över-

lämnandet. *Ursprungsoperatören* (i promemorian används begreppet ”originierande teleoperatör”) är den teleoperatör som innehar telenätet där ett telemeddelande har sitt ursprung, inbegripet sådan teleoperatör som den anropande abonnenten genom förval eller på annat sätt valt skall förmedla ett telemeddelande. Accessnätsoperatörens telenät ses alltså inte i denna situation som det ursprungliga telenätet.

I många fall kan rollerna sammanfalla, dvs. ursprungsoperatören är densamme som den överlämnande eller den mottagande operatören.

Vidare finns flera tänkbara lösningar för att styra ett telemeddelande till ett överlämnat telefonnummer. De relevanta dirigeringsmetoderna är följande.

Vidaredirigering (”*Onward routing*”) – den ursprungliga teleoperatören dirigerar meddelandet till den överlämnande teleoperatörens telenät. Där görs en porteringskontroll, ett dirigeringsnummer tillförs och meddelandet vidareförmedlas till den mottagande teleoperatörens telenät.

”*Dropback*” – på samma sätt som ovan dirigerar ursprungsoperatören meddelandet till den överlämnande. Där görs en porteringskontroll. Dirigeringsnumret tillförs och meddelandet signaleras bakåt åter till ursprungsoperatören som sedan vidareförmedlar det till den mottagande teleoperatörens telenät med stöd av dirigeringsnumret.

”*Query on release*” – även här dirigerar ursprungsoperatören meddelandet till den överlämnande. Där görs en porteringskontroll. Information om att numret är överlämnat signaleras bakåt till ursprungsoperatören. Dirigeringsinformation erhålls i det ursprungliga telenätets operationella databas och meddelandet förmedlas därefter till den mottagande teleoperatörens telenät med hjälp av dirigeringsnumret.

Direktidirigering efter egen porteringskontroll (”*all call query*”) – ursprungsoperatören gör själv en porteringskontroll och eventuellt dirigeringsnummer fås ur dennes operationella databas. Meddelandet förmedlas direkt till den mottagande teleoperatörens telenät utan att behöva passera överlämnandes telenät. Denna metod benämns i det följande *direktidirigering*, som dock inte bör förväxlas med andra användningar av termen i andra telesammanhang.

I Sverige har teleoperatörerna valt två olika metoder för hur telemeddelanden till överlämnade telefonnummer skall dirigeras mellan operatörerna, vidaredirigering och direktidirigering, samt att dirigeringsnumret skall utpeka det mottagande telenätet.

4.2.2 Central referensdatabas

En förutsättning för att dirigera telemeddelanden enligt direktidirigeringsmetoden är tillgång till referensdata (överlämnat telefonnummer, tidpunkt för överlämnandet, överlämnande och mottagande teleoperatör). Dessa kan tillhandahållas av en central referensdatabas, vars huvudsakliga uppgift således är att lagra och tillhandahålla referensdata för alla överlämnade telefonnummer i Sverige.

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/33/EG om samtrafik (samtrafikdirektivet) och direktivet 98/61/EG om nummerportabilitet och förval (nummerdirektivet) infördes en skyldighet för medlemsstaterna att införa nummerportabilitet för fasta teletjänster senast den 1 januari 2000. Sverige har genomfört direktiven genom ändringar i telelagen (1993:597).

Enligt gällande lagstiftning skall den som tillhandahåller vissa typer av teletjänster se till att telenätet medger att en abonnent kan behålla sitt telefonnummer vid byte av teleoperatör. Om abonnenten begär det skall telefonnummer som används för sådana teletjänster överlämnas till annan teleoperatör för att denne skall kunna tillhandahålla tjänsten (39 § telelagen). De tjänster som omfattas av skyldigheten enligt telelagen är telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt, annan teletjänst som kräver tilldelning ur nummerplanen för telefoni samt digital mobiltelefonitjänst. Tillsynsmyndigheten, Post- och telestyrelsen, har givits befogenhet att föreskriva om i vilken utsträckning nämnda skyldighet skall fullgöras och hur detta skall ske. Myndigheten har meddelat sådana föreskrifter avseende nummerportabilitet för fasta teletjänster (PTSFS 1999:3). Genom dessa föreskrifter har nummerportabilitet införts för telefonitjänst med geografiskt telefonnummer samt vissa andra fasta teletjänster (t.ex. frisamtalstjänster) från senast den 1 januari 2000. Införandet påbörjades dock successivt från den 1 juli 1999.

Telelagens bestämmelser om nummerportabilitet omfattar till skillnad från EG-direktiven även digital mobiltelefonitjänst. I förarbetena till aktuella bestämmelser (proposition 1997/98:126 Nummerfrågor, s. 12) uttalas att det ankommer på regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten att utarbeta en tidplan för införandet av nummerportabilitet för digital mobiltelefonitjänst. Post- och telestyrelsen har också utarbetat föreskrifter och allmänna råd om nummerportabilitet för digital mobiltelefonitjänst (PTSFS 2000:6). Detta kommer att möjliggöra för de ca 5 000 000 kunderna i GSM-systemet att behålla sina telefonnummer vid byte av mobilteleoperatör. Föreskrifterna innebär att nummerportabilitet för de omfattade mobila teletjänsterna införs från den 1 september 2001. Starttidpunkten speglar en avvägning mellan delvis motsatta intressen. För ett tidigt införande talar potentiellt betydande konsument- och samhällsekonomiska vinster. Å andra sidan måste tid ges för att finna en fungerande struktur avseende ersättningsfrågorna. Teleoperatörerna behöver dessutom rimlig tid till att förbereda administrativa rutiner och tekniskt genomförande.

4.3.1 Ersättningsfrågor

I 42 § telelagen stadgas att ersättning för att överlämna telefonnummer endast får grundas på driftskostnader för överlämnandet. Regleringen innebär att den överlämnande operatören har rätt att ta ut viss ersättning av den mottagande operatören. Till driftskostnader räknas administrativa kostnader för överlämnandet och de ökade trafikskostnader som löpande uppstår i den överlämnande operatörens telenät vid teledelanden till

ett överlämnat telefonnummer. De ökade trafikkostnaderna består i kostnaden för s.k. porteringskontroll och för att utökad transmissionskapacitet tas i anspråk. Den del av trafikkostnaden som är att hänföra till kapitalkostnader för införandet av nummerportabilitet får inte ingå i ersättningsunderlaget.

4.3.2 Skyldighet att underrätta annan om överlämnande

Den som överlämnar telefonnummer enligt 39 § telelagen är skyldig att genast underrätta tillsynsmyndigheten eller annan som tillsynsmyndigheten bestämmer (t.ex. en referensdatabasoperatör) om överlämnandet. Genom denna reglering säkerställs att nödvändiga referensdata tillhandahålls av de enskilda överlämnande teleoperatörerna.

I Post- och telestyrelsens föreskrifter anges vilka referensdata om överlämnandet som avses. I avsaknad av en utsedd referensdatabasoperatör – såsom är fallet i dag – skall överlämnande operatör sända informationen till dirigeringskyldiga operatörer, Post- och telestyrelsen och samhällets alarmerings- och räddningstjänst. Om myndigheten har utsett en referensdatabasoperatör skall överlämnande operatör sända informationen till denne, som i sin tur skall sända informationen vidare till dirigeringskyldiga operatörer, Post- och telestyrelsen och samhällets alarmerings- och räddningstjänst.

I föreskrifterna stadgas även en skyldighet för varje teleoperatör att föra en aktuell förteckning över överlämnade och mottagna nummer. En teleoperatör som övergår till direktdirigeringsmetoden ges rätt att på lämpligt sätt från det organ Post- och telestyrelsen har bestämt eller från de verksamma operatörerna få tillgång till uppgifter som är nödvändiga för dirigering.

Vidare fastslås i föreskrifterna skyldigheter för överlämnande och mottagande teleoperatörer gentemot brottsutredande myndigheter för att säkerställa dessa myndigheters möjlighet till hemlig teleavlyssning eller hemlig teleövervakning. Reglerna innebär att de brottsutredande myndigheterna kan erhålla referensdata på ett överenskommet sätt direkt av den överlämnande teleoperatören.

4.3.3 Tillsyn och tvistlösning

Området för tillsynen enligt telelagen är lagens bestämmelser och de föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen. För att kunna utöva tillsyn har tillsynsmyndigheten rätt att på begäran få upplysningar och handlingar samt har möjlighet att meddela förelägganden och förbud, som kan förenas med vite.

Vid tvist inom området för tillsynen skall myndigheten undersöka förhållandena och i normala fall medla mellan parterna. Myndigheten får efter begäran av part yttra sig i sådan tvist.

Beträffande samtrafikvillkor, överlämnande av telefonnummer enligt 39 § eller förval enligt 40 § finns särskilda regler. Tillsynsmyndigheten skall på begäran av part bestämma när förhandling om sådana frågor skall vara avslutad och efter sluttidpunkten medla mellan parterna. Om en part begär det skall myndigheten besluta vad som skall gälla mellan

parterna i de frågor tvisten avser, i den mån detta är nödvändigt för att lagen eller tillståndsvillkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

4.3.4 Behandling av personuppgifter

Nummerportabilitet förutsätter tillgång till vissa uppgifter om överlämnade nummer. Uppgifterna utgör till viss del personuppgifter enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Vilka uppgifter som hanteras vid nummerportabilitet framgår av Post- och telestyrelsens föreskrifter eller i svensk standard, vartill föreskrifterna hänvisar. Uppgifterna anges antingen uttryckligt, exempelvis "tidpunkt för överlämnandet" eller genom uttrycken "uppgifter som är nödvändiga för SOS-tjänsten skall kunna utföras på ett effektivt sätt" samt "uppgifter som är nödvändiga för att utföra dirigering" enligt föreskriften. De som hanterar uppgifterna är en sådan referensdatabasoperatör som Post- och telestyrelsen kan utse enligt 39 § telelagen, teleoperatörer samt tillsynsmyndigheten och alarmerings- och räddningstjänsten (SOS Alarm Sverige AB).

I telelagen ges vidare bestämmelser om behandling av personuppgifter i televerksamhet och teleförordningen innehåller bestämmelser om behandling av personuppgifter som rör särskilt telemeddelande för vissa ändamål.

4.4 Internationell utveckling

Nummerportabilitet för fasta teletjänster har införts i de flesta länder inom EU. Reformen trädde i kraft 1996 i Storbritannien som första land. I övriga länder är det främst under 1999 och 2000 som reformen genomförts. Detta innebär också att erfarenheten av vilket genomslag reformen har fått på respektive telemarknad och dess utveckling i många fall är relativt begränsad.

När det gäller investeringskostnader för funktionen nummerportabilitet gäller i de undersökta länderna samma princip som valts i Sverige, dvs. att varje teleoperatör bär sina egna investeringskostnader.

Reformen har i vissa avseenden fått olika utformning i de skilda länderna, främst vad avser de ersättningsprinciper som ska gälla mellan operatörerna vid överlämnande av nummer och då särskilt hur ökade trafik kostnader i den överlämnande operatörens nät ska hanteras. Även valet av tekniska lösningar i telenäten har varierat mellan länderna. Utformningen skiljer sig även åt vad gäller organisation av – och ersättningsprinciper för – en central referensdatabas. Olikheter i ersättningsprinciperna tycks ha en stor betydelse för reformens genomslag i form av antalet överlämnanden.

Generellt kan sägas att reformen i de flesta länder ännu inte fått någon större spridning. Antalet överlämnanden var i mars 2000 under 100 000 stycken i alla länder förutom Storbritannien med ca 1,4 miljoner och Tyskland med runt 340 000 överlämnanden. Varken i Tyskland eller i Storbritannien är den mottagande operatören skyldig att ersätta den

överlämnande operatören för ökade trafik kostnader vilket torde ha betydelse för deras försprång vad gäller antal överlämnanden. I länder där denna ersättningsfråga inte är reglerad i lag (full förhandlingsfrihet) eller där den mottagande operatören är skyldig att ersätta den överlämnande för ökade trafik kostnader tycks antalet överlämnanden vara lägst i förhållande till den tid som reformen varit gällande.

En förutsättning för att införa en s.k. IN-lösning (Intelligent Network) avseende dirigeringsmetod (t.ex. direktdirigering) vid nummerportabilitet är att teleoperatörerna har tillgång till referensdata vilket i princip också förutsätter att en referensdatabas (central eller distribuerad) byggs upp och organiseras. I de länder där man har en sådan referensdatabas drivs den av sammanslutningar av operatörer som självständigt överenskommit om finansiering och drift av databasen. I de flesta fall har operatörerna lagt ut driften av databasen på en tredje part.

Mobil nummerportabilitet har hittills endast införts i Storbritannien, där ca 230 000 överlämnanden genomförts, och i Nederländerna med ca 28 000 överlämnanden. Det är ännu för tidigt att dra några slutsatser beträffande utvecklingen av reformen på mobilteleområdet.

I Europeiska unionens pågående översynsarbete avseende lagstiftning på telekommunikationsområdet behandlas bl.a. ett förslag från Europeiska gemenskapernas kommission om bl.a. nummerportabilitet (Kom [2000]392, Förslag till direktiv om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster). Kommissionen anser att det ligger i användarnas intresse att göra nummerportabilitet mellan teleoperatörer tillgänglig för användare av mobiltelefonitjänst och konstaterar att vissa medlemsländer redan håller på att införa nummerportabilitet mellan mobilteleoperatörer. Kommissionen föreslår att nummerportabilitet mellan teleoperatörer skall utvidgas till att omfatta mobilteleanvändare. Däremot anser kommissionen att nummerportabilitet mellan fasta telenät och mobiltelenät i detta skede inte bör krävas. Detta framför allt på grund av att den anropande abonnenten då inte kan veta om samtalet går till ett fast eller mobilt telefonnummer och därmed inte kan bedöma kostnaden.

4.5 Utvecklingen i Sverige

Nummerportabilitet avseende fasta teletjänster infördes med början den 1 juli 1999. Sedan dess har endast ca 1 200 abonnenter (december 2000) utnyttjat möjligheten att byta teleoperatör och behålla sitt telefonnummer. Majoriteten av överlämnanden har skett från Telia till andra teleoperatörer, men även det omvända har skett, d.v.s. att en kund hos en ny operatör har lämnat denne och i stället valt att bli kund hos Telia. Nummerportabilitet för fast telefonitjänst infördes först i Stockholm, Göteborg och Malmö samt för frisamtalstjänster. Det är också i de nämnda områdena som de flesta överlämnanden skett. Även i andra riktnummerområden såsom Uppsala, Gävle, Alingsås, Norrköping, Linköping, Lund, Uddevalla och Örebro kan man dock finna exempel på att abonnenten valt att byta teleoperatör. Även frisamtalsnummer har i viss utsträckning överlämnats mellan teleoperatörerna.

Teleoperatörer på den svenska marknaden har i samförstånd specificerat att den önskade och långsiktiga lösningen är att referensdata skall tillhandahållas ur en central referensdatabas som skall ingå i Swedish Number Portability Administrative Centre (SNPAC).

Ett antal större teleoperatörer har sedan 1998 arbetat med att etablera en sådan central referensdatabas. Aktiviteterna kring införandet av SNPAC har påverkats av meningsskiljaktigheter mellan de inblandade och under en viss tid legat nere. Siktet är dock inställt på en kommersiell driftstart i augusti år 2001. Avsikten är att en tredje part skall driva referensdatabasen på kommersiella grunder.

Post- och telestyrelsen har inte utnyttjat bemyndigandet enligt 39 § tredje stycket telelagen att utse ett organ till vilket underrättelse om överlämnat telefonnummer skall lämnas. Teleoperatörerna skall därför sända information om överlämnade nummer till Post- och telestyrelsen och, enligt myndighetens föreskrift, till övriga operatörer som så begär samt till samhällets alarmerings- och räddningstjänst.

Enligt uppgift används referensdata idag inte för dirigerings enligt direktdirigeringsmetoden. Ett telemeddelande dirigeras i stället vidare utan porteringskontroll av ursprungsoperatören till den operatör som tilldelats hela nummerserien (vilken det anropade numret ingår i). Om numret är överlämnat skickar denne (överlämnande) operatör meddelandet vidare till mottagande operatör.

5 Ändringar i telelagen

5.1 Fördelning av kostnader och ersättning mellan teleoperatörer

Regeringens förslag: Ersättning till en överlämnande teleoperatör för ökade trafik kostnader i dennes telenät, till följd av ett telemeddelande till ett överlämnat telefonnummer, får tas ut endast från den teleoperatör som den anropande abonnenten ingått avtal med om förmedling av telemeddelandet ("ursprungsoperatör"). Ersättningen får uppgå till högst hälften av den ökade kostnaden.

Promemorians förslag: I promemorian används begreppet "originerande teleoperatör" i stället för "ursprungsoperatör". Förslaget överensstämmer dock i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Promemorians förslag till ändrad ersättningsprincip får stöd eller lämnas utan erinran av flertalet av remissinstanserna. Med undantag för *NUTEK* anser de som yttrat sig i frågan att den nuvarande principen, där enbart den mottagande operatören bär hela den ökade trafik kostnaden, är felaktig. *Telia AB* och *MCI Worldcom AB* anser att de ökade trafik kostnader som uppkommer när ett telefonnummer överlämnas bör hänföras till normal samtrafik och ersättas enligt

överenskommelse i samtrafikavtal mellan ursprunglig och överlämnande teleoperatör. Bolagen anser också, tillsammans med *Tele1 Europe AB*, att ursprungsoperatören skall stå för hela den ökade trafik kostnaden. Förslaget att dela kostnaden mellan ursprunglig och överlämnande operatör ger enligt *Telia AB* inte tillräckliga incitament till ursprungsoperatören att införa effektiva metoder. Samtidigt omöjliggörs enligt bolaget för den överlämnande operatören att kontrollera sina egna kostnader då dessa bestäms av ursprungsoperatörens vilja att göra en effektiv dirigering. Bolaget anser vidare att Post- och telestyrelsen bör ges möjlighet att utfärda föreskrifter om absolut dirigerings skyldighet för ursprungsoperatörer.

Skälen för regeringens förslag: Både innan skyldigheten att införa nummerportabilitet infördes och sedan dess har aktörer på svenska telekommunikationsmarknaden framfört att vissa av de ersättningsprinciper som finns i den gällande lagstiftningen hämmar utvecklingen av nummerportabilitet i Sverige och även medför mindre effektiv dirigering mellan teleoperatörernas telenät för telemeddelanden till överlämnade nummer. Eftersom den mottagande teleoperatören ersätter den överlämnande för ökade trafik kostnader vid dirigering enligt vidare dirigeringsmetoden ("onward routing") saknas incitament för ursprungliga och överlämnande operatörer att göra investeringar i syfte att införa effektiva dirigeringsmetoder (direkt dirigeringsmetoder, "all call query") som belastar telenätet mindre.

Reformen har ännu inte fått förväntat genomslag. Endast ett fåtal överlämnanden har genomförts och de samtrafikavtal mellan teleoperatörerna som hittills slutits bygger vad gäller nummerportabilitet endast på interimistiska överenskommelser i ersättningsfrågorna.

Problemen rör främst de ersättningsregler för hur ökade trafik kostnader som uppstår i den överlämnande teleoperatörens nät vid nummerportabilitet skall regleras mellan parterna. Av nu gällande reglering följer att den överlämnande teleoperatören har rätt till ersättning för sådana kostnader från den mottagande teleoperatören. Regeringen bedömer att detta inte främjat användningen av nummerportabilitet och införandet av effektiva dirigeringsmetoder på önskvärt sätt.

En hämsko för effektiva dirigeringsmetoder är att någon central referensdatabas för direkt dirigeringsmetoden ännu inte kommit till stånd. Detta kan bero bl.a. på bristande ekonomiska motiv att övergå från vidare dirigeringsmetoden, tidigare diskussioner om huruvida referensdatabasen borde drivas av ett offentligt eller ett privat organ samt osäkerhet kring vilka regler som gäller för hantering av referensdata i en sådan databas, exempelvis vilka villkor (främst avseende pris) den som handhar den centrala referensdatabasen kan ställa för att tillhandahålla information ur databasen.

Nuvarande regler om nummerportabilitet är i stort sett utformade så att de stödjer målsättningarna med reformen, dvs. verkar för en ökad konkurrens på telemarknaden. Vad gäller hanteringen av ökade trafik kostnader som uppstår i den överlämnande teleoperatörens telenät vid samtal mot överlämnade nummer synes dock reglerna verka i motsatt riktning.

Den överlämnande teleoperatörens rätt till ersättning från mottagande operatör omfattar, förutom administrativa kostnader, också andra ökade driftskostnader i form av trafik kostnader. Detta innebär att alla samtal

som i den mottagande operatörens nät går till överlämnade nummer kostar den mottagande operatören mer än övriga samtal. Den mottagande operatören har små möjligheter att kompensera sig för detta genom att ta ut högre ersättning av slutkunden för dessa samtal. Med de relativt små marginaler som operatörerna har på den fasta teletrafiken innebär detta att de affärsmässiga incitamenten att överta telefonnummer från annan operatör minskar eller upphör helt. De nuvarande reglerna innebär också att det saknas incitament för ursprungsoperatörer att övergå till mer effektiva dirigeringsmetoder.

Beträffande Telia AB:s och MCI Worldcom AB:s synpunkt att ökade trafik kostnader bör behandlas på samma sätt som kostnader för samtrafik har regeringen tidigare konstaterat (prop. 1997/98:126) att det finns en risk att ökade trafik kostnader till följd av nummerportabilitet identifieras som samtrafik kostnader och läggs till grund för bestämmande av ersättningen för samtrafiken. Regeringen fann i nämnda proposition att för att förhindra korssubventionering mellan samtrafik och nummerportabilitet måste kostnader och intäkter för nummerportabilitet särskiljas i redovisningen från övrig verksamhet. Att notera är att ökade trafik kostnader till följd av nummerportabilitet inte får inkludera kapitalkostnader för gjorda investeringar medan det motsatta gäller för ersättning för samtrafik. Dessutom krävs för att en väl fungerande nummerportabilitet skall komma till stånd särskilda ersättningsregler som gör det lönsamt att ansluta nya abonnenter som vill ta med sig sina telefonnummer och som stimulerar effektiva dirigeringsmetoder.

Telia AB har vidare framfört att det i stället för ersättningsregler bör införas en skyldighet för ursprungsoperatören att dirigera telemeddelanden effektivt. Regeringens mening är dock att det vore olämpligt att fastställa vilken dirigeringsväg operatörerna skall använda, då detta vore att anse som teknikstyrning. En effektiv dirigeringsväg ur ekonomisk synvinkel behöver inte nödvändigtvis vara effektiv ur teknisk synvinkel. En effektiv dirigeringsväg bör istället åstadkommas indirekt genom att ekonomiska incitament skapas för att marknadsaktörer själva skall sträva mot de mest effektiva dirigeringslösningarna.

Den ersättningsprincip som väljs för ökade trafik kostnader i samband med nummerportabilitet är avgörande för genomslaget för reformen på marknaden. De målsättningar som bör styra valet av ersättningsprincip är följande. Ersättningsprincipen skall främja användningen av nummerportabilitet avseende både fasta och mobila teletjänster. Ersättningsprincipen skall ge operatörerna incitament att sträva mot en effektiv dirigeringsmetod. Ersättningsprincipen bör slutligen vara enkel för att undvika tolkningssvårigheter och därmed också, om möjligt, undvika tvister mellan operatörerna i ersättningsfrågan.

Det finns flera tänkbara sätt att hantera ökade trafik kostnader i den överlämnade teleoperatörens telenät utöver det nuvarande (beträffande terminologin, se avsnitt 4.2.1). Exempelvis kan den mottagande operatören stå för endast en del av de ökade trafik kostnaderna. Detta skulle möjligen mildra de negativa följderna av att mottagande operatör för all trafik till överlämnade nummer belastas med högre kostnader än för annan trafik, men nuvarande grundproblem består. Det kan vidare föreskrivas att ingen ersättning skall utgå för ökade trafik kostnader. Det är en enkel princip som är lätt att hantera och som skulle stimulera utveck-

lingen av reformen. Nackdelen är att den part som väljer dirigeringsmetod, ursprungsoperatören, inte belastas med kostnader för ökad trafik i den överlämnande operatörens telenät. Den ger således inget incitament för den ursprungliga operatören att sträva mot en effektiv dirigeringsmetod. En ytterligare metod är full förhandlingsfrihet mellan parterna. Detta har dock, där det tillämpats, inte fungerat tillfredsställande. Parterna har haft svårt att komma överens och reformen har inte fått något stort genomslag på dessa marknader.

Regeringen bedömer att den ersättningsprincip som i störst utsträckning uppfyller målsättningarna är om den ursprungliga operatören till viss del ersätter den överlämnande operatören för de ökade trafikkostnaderna i dennes nät. (Här bör återigen påpekas att med ursprungsoperatör även avses sådan operatör som den uppringande abonnenten valt genom t.ex. förval eller genom att slå ett prefix, se avsnitt 4.2.1.)

Genom den valda principen blir det mer intressant för en mottagande operatör att överta telefonnummer, eftersom den mottagande operatören inte belastas med några ökade trafikkostnader. Fördelen med ersättningsmodellen, jämförd med andra som också ger detta resultat, är emellertid att den stimulerar effektiva dirigeringsmetoder både från den ursprungliga operatörens sida och från den överlämnandes sida. Den ursprungliga operatören, som är den som avgör dirigeringsmetod, ges ett tydligt incitament att dirigera trafiken på det mest kostnadseffektiva sättet. I praktiken torde detta innebära att ursprungsoperatören ges incitament att välja direktdirigering som dirigeringsmetod. Den överlämnande operatören kommer dessutom att sträva mot att skapa kostnadseffektiva lösningar inom det egna telenätet.

Ersättningsprincipen stämmer också väl överens med Europeiska kommissionens förslag till riktlinjer (ONPCOM00-02, 12 januari 2000).

Nackdelen med den valda ersättningsmodellen är att den inte uppnår samma enkelhet som exempelvis i alternativet där ingen ersättning för ökade trafikkostnader utgår. Denna nackdel bedöms dock inte vara avgörande. Modellen skiljer sig inte heller från vad som gäller på samtrafikområdet där parterna också förutsätts komma överens om till exempel ersättningsnivåer. Det är dock viktigt att den kostnad som är ersättningsgrundande på ett så tydligt sätt som möjligt avgränsas för att undvika eventuella tolkningstvister, som kan leda till fördröjningar och en tröghet vid tillämpningen av reformen.

Det är ökade trafikkostnader i den överlämnande operatörens eget telenät, dvs. kostnader på grund av porteringskontroll och av att utökad transmissionskapacitet tas i anspråk, som skall vara ersättningsgrundande. Storleken av den kapacitet som tas i anspråk är naturligtvis beroende av om ursprungsoperatören dirigerat telemeddelandet till den överlämnande operatörens telenät för vidareförmedling, men också av valet av intern porteringskontroll. Liksom tidigare är den del av trafikkostnaderna som är att hänföra till kapitalkostnader för införande av nummerportabilitet inte ersättningsgrundande. Endast faktiska och relevanta kostnader för trafikökning är ersättningsgrundande. Ersättning skall vidare givetvis inte utgå för ökade trafikkostnader till följd av uppenbart ineffektiva interna dirigeringsmetoder, dvs. att onödig transmissionskapacitet tas i anspråk i samband med porteringskontrollen. Detta inträffar t.ex. när porteringskontrollen utförs i en operationell data-

bas som ligger längre bort än nödvändigt från sammankopplingspunkten. Den överlämnande operatören bör kunna styrka sina kostnader.

Det bör betonas att den överlämnande teleoperatören alltjämt kan kräva ersättning av den mottagande operatören för driftskostnader i form av administrativa engångskostnader som uppstår på grund av överlämnandet.

De ökade kostnaderna för den överlämnande operatören, som på marknaden för fasta teletjänster i de allra flesta fall till en början kommer att vara Telia, bör vägas mot att konkurrensen främjas till förmån för konsumenterna. På marknaden för direktanslutning sker och förväntas ske större strukturförändringar, både i fråga om alternativa anslutningsformer (t ex radiolänk, kabel-TV nät, elnät) och antalet konkurrenter i det fasta telenätet. Vidare bör framhållas att den nu dominerande teleoperatören med tiden har motsvarande nytta av att abonnenter kan gå över till denne på samma villkor.

Som nämnts tidigare är ursprungsoperatören antingen den som den uppringande abonnenten är direktansluten till eller den som abonnenten indirekt anslutits till, genom förval eller användande av prefix. Vissa av de sistnämnda operatörerna agerar f.n. inte alls på marknaden för direkt anslutning och kan därför inte dra nytta av de fördelar de föreslagna reglerna innebär för mottagande teleoperatörer. Det är emellertid ursprungsoperatören, oavsett om dess abonnenter är direkt eller indirekt anslutna, som i hög grad kan styra över sina och den överlämnande operatörens kostnader genom att välja dirigeringsmetod. Ett ekonomiskt incitament även för ursprungsoperatörer som indirekt anslutit abonnenten att effektivt dirigera telemeddelanden är nödvändigt för att komma ifrån dirigeringsmetoder som tar onödigt mycket överföringskapacitet i anspråk. Finns inte detta incitament även för dessa operatörer ökar risken för att införandet av effektiva dirigeringsmetoder uteblir och kostnaderna i stället helt övervältras på den överlämnande operatören, utan att denne kan påverka det. Detta skulle få negativa konsekvenser för hur väl nummerportabiliteten och därmed konkurrensen på marknaden fungerar. I slutänden är detta ogynnsamt, inte bara för abonnenterna, utan också för teleoperatörerna.

För mobiltelefonimarknaden, som i dag i stort sett är uppdelad mellan tre aktörer, är situationen en annan. De tre operatörerna kommer redan från början att i högre grad ömsom vara överlämnande, mottagande och ursprungsoperatör. Nummerportabilitet förväntas också slå igenom snabbare på mobiltelemarknaden, eftersom abonnenterna redan nu har en helt annan rörlighet.

De närmare villkoren (ersättningsnivåer etc.) bör bestämmas i avtal, efter förhandlingar mellan parterna på liknande sätt som vid överenskommelser för samtrafik. Tillsynsmyndighetens möjligheter att ingripa vid eventuella tvister mellan parterna bör även fortsättningsvis överensstämma med de regler som gäller för tvistlösning beträffande samtrafik.

Regeringens förslag: Teleoperatörerna är skyldiga att till den som tillsynsmyndigheten bestämmer lämna sådana uppgifter om överlämnade telefonnummer som är nödvändiga för dirigerings av teledelanden till dessa telefonnummer ("referensdata"). Andra uppgifter som kan vara personuppgifter än uppgifter om telefonnummer och berörda teleoperatörer får dock inte lämnas utan samtycke. Tillsynsmyndigheten får utse någon (en "referensdatabasoperatör") att ta emot, sammanställa och vidarebefordra uppgifterna. Denne skall tillhandahålla uppgifterna till teleoperatörerna på skäliga och konkurrensneutrala villkor. Tillsynsmyndigheten bemyndigas att bestämma att uppgifterna även skall lämnas till andra. Lagens bestämmelser om televerksamhet och teleoperatörer gäller i tillämpliga delar för databasverksamheten.

Promemorians förslag: Post- och telestyrelsen föreslår att till 1 § telelagen, där det stadgas att lagen innehåller bestämmelser om televerksamhet, läggs till "och närliggande verksamhet såsom tillhandahållande av information ur databaser avseende funktioner för telesystemet". I promemorian föreslås vidare att referensdatabasoperatörens ersättning skall basera sig på kostnaderna, men att tillsynsmyndigheten i övrigt skall bemyndigas att besluta om närmare villkor. Förslaget överensstämmer i övrigt i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser delar eller lämnar utan erinran uppfattningen om behovet av en central referensdatabas och av att denna verksamhet bör regleras närmare. *Statskontoret* menar att verksamheten bör regleras i lag och inte i föreskrifter. *Datainspektionen* framhåller att den inte kan ta ställning till förslaget innan det framgår och klargörs hur personuppgifter skall behandlas i referensdatabasoperatörens verksamhet. Även *Länsrätten i Stockholm* önskar klargörande av hur personuppgifter skall behandlas. *Konsumentverket* anser att med tanke på alla uppgifter som kommer att finnas i databasen att det är viktigt att dessa inte kan lämnas ut eller säljas till andra aktörer. *Konkurrensverket* menar att det bör tydliggöras vad som avses med konkurrensneutralitet i fråga om den ersättning som skall utgå till referensdatabasoperatören för tillhandahållande av referensdata. *Datainspektionen*, *Radio- och TV-verket*, *Telia AB*, *TeleEurope AB*, *Europolitan AB* och *IT-företagen* motsätter sig ändringen av 1 § telelagen eftersom lydelsen är alltför oprecis och kan leda till tolkningsproblem och gränsdragningsvårigheter mot bakgrund av konvergensen mellan radio-, tele- och datakommunikation.

Skälen för regeringens förslag: För att nummerportabilitet skall kunna bli en ofta utnyttjad funktion i det svenska telesystemet krävs en rationell hantering av information om överlämnade telefonnummer och en effektiv dirigerings av teledelanden till sådana nummer. Såsom redovisats i avsnitt 4 möjliggör en central referensdatabas en övergång till den mest rationella dirigeringsmetoden, direktdirigerings ("all call query", se avsnitt 4.2.1). En lämplig driftsmiljö för en sådan databas är Swedish Number Portability Administrative Centre, (SNPAC, se

avsnitt 4.5.1), som också måste innefatta nödvändig organisation, teknisk utrustning såsom databaser och infrastruktur för kommunikation mellan den centrala referensdatabasen och användarna (teleoperatörer, Post- och telestyrelsen och SOS Alarm Sverige AB).

Den huvudsakliga uppgiften för en central referensdatabas är att lagra väsentlig information om alla överlämnade telefonnummer i Sverige. Den lagrade informationen används sedan av ursprungsoperatörer som har valt den mer effektiva dirigeringsmetoden direktdirigering.

Ett första steg för att säkerställa tillgång till nödvändiga referensdata är att sådana tillhandahålls av de enskilda överlämnande teleoperatörerna. För att tillgodose detta behov finns i nuvarande 39 § telelagen en skyldighet för den som överlämnar nummer att genast underrätta tillsynsmyndigheten (Post- och telestyrelsen) eller annan som tillsynsmyndigheten bestämmer om överlämnandet.

Därefter krävs tillgång till dessa referensdata för att löpande kunna dirigera samtal (vid direktdirigeringsmetoden) till överlämnade nummer. Detta regleras i dag inte direkt i telelagen, utan tillsynsmyndigheten bemyndigas att meddela föreskrifter om i vilken utsträckning kraven enligt 39 § skall fullgöras och hur detta skall ske. Post- och telestyrelsen har också utfärdat föreskrifter om vidare skyldighet att tillhandahålla viss information om överlämnanden för den som överlämnar nummer samt för den som Post- och telestyrelsen bestämt enligt 39 § tredje stycket (se avsnitt 4.3).

Den inriktning som diskuterats vid ett kommande etablerande av en central referensdatabas innebär att Post- och telestyrelsen bestämmer att ett privaträttsligt organ genast får tillgång till uppgifter av den överlämnande operatören för att kunna tillhandahålla korrekta referensdata till alla teleoperatörer som behöver tillgång till sådan information, samt till Post- och telestyrelsen och SOS Alarm Sverige AB.

Post- och telestyrelsen behöver, bland annat som ansvarig myndighet över nummerplanen för telefoni, tillgång till information om överlämnade nummer, så att nummerplanen innehåller korrekt information för myndighetens interna administration. Myndigheten skall erhålla denna information utan kostnad. Det måste vidare säkerställas att samhällsviktiga funktioner kan få tillgång till referensdata som är nödvändiga för funktionerna. Detta gäller för alarmeringsföretaget som på uppdrag av staten handhar SOS-tjänsten (SOS Alarm Sverige AB) och brottsutredande myndigheter.

Diskussioner om vem som bör sköta driften av en databas med information om överlämnade nummer har tidigare förts mellan Post- och telestyrelsen, vissa teleoperatörer och IT-företagen (se avsnitt 4.5.1). Post- och telestyrelsen bör inte som tillstånds- och tillsynsmyndighet för den svenska telemarknaden även ansvara för eller handha väsentliga operativa funktioner inom telesystemet. Driften av databasen bör istället skötas av ett privaträttsligt organ. Enligt uppgift är det också den allmänna åsikten hos de teleoperatörer som diskuterat frågan. Regeringen finner därför inte skäl att överväga behovet av ändringar i telelagen för att en central referensdatabas skall kunna drivas i offentlig regi.

Intresset för att i privat regi driva denna typ av databas är naturligen avhängigt av under vilka villkor en sådan kan eller får drivas. Då en

referensdatabasoperatör av detta slag kan sägas erhålla en form av särställning på marknaden för att förse teleoperatörerna med referensdata finns skäl att reglera de villkor som denna aktör ska verka under. Av vitalt intresse är den ersättning som utgår till referensdatabasoperatören för att tillhandahålla referensdata. För att det ska finnas incitament för att i privat regi driva den centrala referensdatabasen måste ersättningen uppgå till en sådan nivå att investerare finner det intressant att investera kapital och övriga resurser i sådan verksamhet.

Den särställning organisationen får genom reglering om referensdata får inte utnyttjas oskäligt. Av vikt är att organisationen inte utnyttjar sin situation för att missgynna teleoperatörer som inte är knutna till databasen, till exempel via delägarskap. Villkoren, exempelvis priset, för tillgång till referensdata bör således vara detsamma för olika användare, om det inte finns objektiva och sakliga skäl för olika behandling.

Referensdatabasoperatören bör stå under tillsyn. Tillsynen skall bland annat säkerställa tillgång på lika villkor till nödvändig information om överlämnade nummer. Driftsäkerhetsfrågor kan vara ytterligare ett skäl för att referensdatabasverksamheten skall stå under tillsyn.

I promemorian har föreslagits att det i 1 § telelagen skall föreskrivas att lagen, förutom bestämmelser om televerksamhet, innehåller bestämmelser om "...närliggande verksamhet såsom tillhandahållande av information ur databaser avseende funktioner för telesystemet". Detta har väckt kritik från många remissinstanser och regeringen anser det också olämpligt att genomföra promemorians förslag i denna del. En ändring av det slaget bör avvakta slutförandet av översynen av regleringen av elektroniska kommunikationer inom ramen för arbetet i den Europeiska unionen. Ändringen är, som framgår av det följande, inte heller nödvändig för att en referensdatabas skall stå under tillsyn.

Referensdatabasen och den som driver den bör, som flera remissinstanser påpekat, i viss utsträckning regleras i lag och inte i föreskrifter. Frågor om vilka uppgifter som skall lämnas till databasoperatören, hur dessa skall behandlas och för vilket ändamål, bör regleras direkt i telelagen. Detsamma gäller för frågor om till vem och på vilka villkor referensdatabasoperatören i sin tur skall tillhandahålla uppgifterna.

De uppgifter det är fråga om är, som tidigare nämnts, i huvudsak överlämnat telefonnummer, tidpunkt för överlämnandet samt överlämnande och mottagande teleoperatörer. Abonenternas namn och adresser ingår således inte bland de uppgifter som referensdatabasoperatören skall behandla för dirigering. Det bör i lagen anges att andra uppgifter som kan vara personuppgifter än uppgifter om telefonnummer och berörda teleoperatörer inte skall lämnas till referensdatabasen. I den mån databasen också skulle utnyttjas för andra ändamål, t.ex. den administrativa överlämnandeprocessen mellan operatörerna, bör det krävas ett samtycke från abonnenten för att andra personuppgifter skall kunna vidarebefordras genom databasen.

Genom att göra lagens bestämmelser om televerksamhet och teleoperatörer tillämpliga för sammanställandet och tillhandahållandet av information om överlämnade telefonnummer klargörs vad som i övrigt gäller om behandling av personuppgifter, skadestånd vid vårdslös behandling av personuppgifter och tystnadsplikt.

Utöver detta bör i lagen anges att de uppgifter teleoperatörerna är skyldiga att lämna till tillsynsmyndigheten, eller den myndigheten bestämt (referensdatabasoperatören) är sådana som är nödvändiga för dirigerings- och teledelen till ett överlämnat telefonnummer. Det bör också föreskrivas att referensdatabasoperatören är skyldig att lämna teloperatörerna uppgifterna, i den mån operatörerna behöver dem för dirigerings- och teledelen, på villkor som är skäliga med hänsyn till kostnaderna samt konkurrensneutrala. Tillsynsmyndigheten bör ges ett bemyndigande att föreskriva om skyldighet för operatören att (även utan ersättning) lämna uppgifterna till andra som oundgängligen behöver uppgifterna, såsom tillsynsmyndigheten själv och alarmerings- och räddningstjänsten.

Härigenom undviks risken för monopolprissättning och en lika behandling av alla teleoperatörer säkerställs. Ersättningsnivåerna bör, på samma sätt som gäller för ersättning för samtrafik, föreskrivas vara skäliga med hänsyn till kostnaderna (se närmare författningskommentaren och prop. 1992/93:200 Telelag och en förändrad verksamhetsform för Televerket, m.m., s. 139 ff.).

Genom att databasoperatören regleras i lagen hamnar verksamheten också under Post- och telestyrelsens tillsyn. Denna tillsynsverksamhet bör, liksom tillsynsverksamheten enligt telelagen i övrigt, vara finansierad genom avgifter från operatörskollektivet, eftersom det i första hand är operatörskollektivet som har nytta av den tillsyn som myndigheten kommer att bedriva.

5.3 Vidarekoppling och hänvisning till nya telefonnummer

Regeringens förslag: Reglerna i telelagen om skyldighet för teleoperatörer att vidarekoppla och hänvisa till ett nytt telefonnummer upphävs.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen instans motsätter sig den föreslagna lagändringen. *Konsumentverket* uppmärksammar dock att skyldigheten till vidarekoppling och hänvisning kan vara av betydelse när en abonnent, utan att byta teleoperatör, byter riktnummerområde.

Skälen för regeringens förslag: Den som tillhandahåller telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt utan att telenätet medger sådan funktion som avses i 39 § telelagen skall, enligt 27 § samma lag, på begäran av en abonnent som byter teleoperatör, under rimlig tid mot skälig ersättning vidarekoppla samtal till det nya telefonnumret, eller hänvisa till det nya numret. Bestämmelsen motsvaras av bestämmelser i taltelefonidirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 98/10/EG).

Den som tillhandahåller telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt är idag skyldig att se till att telenätet medger sådan funktion som avses i 39 § telelagen. Vid den situation *Konsumentverket* uppmärksammat erbjuder teleoperatörerna regelmässigt sådana tjänster. Bestämmelsen i 27 § telelagen har därmed inte längre någon betydelse. Paragrafen bör därför upphävas.

6 Kostnader, ikraftträdande och konsekvenser för småföretag

Det förslag som nu läggs fram innebär att tillsynsmyndigheten får ytterligare tillsynsuppgifter i form av tillsyn över referensdatabasverksamheten. Myndighetens verksamhet finansieras genom avgifter som betalas av teleoperatörskollektivet (se avsnitt 5.2). Avgifterna skall täcka kostnaderna för verksamheten. Den nya uppgiften är dock av en sådan begränsad omfattning att avgifternas storlek påverkas ytterst marginellt. Förslaget medför inte några ökade kostnader för staten i denna del. De ökade kostnader som förslaget kan leda till för de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms bli marginella och rymmas inom befintliga anslag.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2001. Ikraftträdandet bör ligga i tillräckligt god tid före införandet av mobil nummerportabilitet den 1 september 2001. Detta därför att villkor och förutsättningar för en central referensdatabas bör vara väl kända av marknads aktörer. Det föreligger inget hinder att före ikraftträdandet besluta föreskrifter som träder i kraft samtidigt som lagändringarna.

Vad gäller teleoperatörer som är småföretag innebär förslaget, liksom för andra, en möjlighet att utnyttja egna och andras nätresurser mer effektivt. Det kan också innebära minskade löne- och andra kostnader genom möjligheter till förenklad administration.

Att investera i mer effektiva metoder kräver ekonomiska förutsättningar. Detta kan vara mer betungande för småföretag än för större företag. I längden, vilket också är syftet med förslaget, kommer dock mindre transmissionskapacitet tas i anspråk vilket torde gynna samtliga operatörer.

Det är viktigt att både den ursprungliga och den överlämnande operatören, oavsett storlek, bidrar till effektiviseringsprocessen. Den ursprungliga därför att denne är den som väljer dirigeringsmetod och den överlämnande därför att denne är den ende som kan göra motsvarande effektiviseringar i det egna nätet. De ursprungsoperatörer, oavsett företagets storlek, som inför rutiner för att dirigera teledelanden direkt till den mottagande operatören kan, utöver effektiviseringseffekter, också vinna den fördelen att inga kostnader förorsakas den överlämnande operatören. Någon ersättning till denne behöver då givetvis inte utgå.

De småföretag som väjer för investeringskostnaderna kan, förutom att fortsätta att vidaredirigera teledelanden, som ett alternativ köpa tjänster från s.k. aktivt transiterande operatörer. Sådana operatörer kan göra porteringskontroller åt ursprungsoperatörer och dirigera teledelanden direkt till mottagande operatör.

Ett antal mindre operatörer agerar endast på marknaden för indirekt anslutning av abonnenter. Dessa kan liksom alla andra vara ursprungsoperatörer, dvs. de som anropande abonnenter ingått avtal med om förmedling av teledelanden. Eftersom de inte agerar som mottagande operatörer har de hittills heller inte ersatt överlämnande operatör för ökade trafik kostnader vid meddelanden till överlämnade telefonnummer. Genom förslaget kan de komma att ersätta den överlämnande operatören med hälften av dennes ökade trafik kostnader, då de påverkar dessa genom valet av dirigeringsmetod. De har däremot

varken någon fördel eller nackdel av de ersättningsprinciper som träffar mottagande operatör. Nödvändigheten av att även de operatörer som endast har indirekt anslutna abonnenter – oavsett operatörens storlek – träffas av ersättningsreglerna och den nytta de i slutänden har av det har behandlats i avsnitt 5.1. Här kan också betonas att även för småföretag gäller att effektiva dirigeringsmetoder sänker de löpande kostnaderna.

Till bilden hör att småföretag även är abonnenter och som sådana tar del av de positiva effekter för mångfald, valfrihet och konkurrens som en effektivare nummerportabilitet bidrar till.

Det ingår vidare i Post- och telestyrelsens uppgifter att löpande bevaka utvecklingen på telemarknaden och främja en sund konkurrens. En viktig del i detta arbete är att bevaka möjligheterna för nya, ofta mindre, företag att etablera sig på marknaden.

I remissförfarandet har inte framförts invändningar som tar sikte på just småföretagens förhållanden. Under framtagande av promemorian har Post- och telestyrelsen genomfört riktade remisser för att få fram synpunkter från olika aktörer på marknaden. För att även få in synpunkter från operatörer som enbart bedriver verksamhet som prefixvals- och förvalsoperatörer betonade Post- och telestyrelsen särskilt att operatörer som indirekt ansluter abonnenter också berörs av frågeställningarna. Ett femtontal operatörer av varierande storlek konsulterades. Därvid framfördes inga synpunkter som särskilt avsåg vare sig villkoren för små företag eller för företag som endast har indirekt anslutna abonnenter.

7 Författningskommentar

27 §

Paragrafen upphävs. Se närmare härom i avsnitt 5.3.

39 §

Ändringen i *första stycket* innebär att även mobil teletjänst som består i överföring av text omfattas av krav på nummerportabilitet. Den tjänst som avses är SMS ("Short Message Service"). När denna tillhandahålls som en självständig teletjänst skall det vara möjligt att bibehålla telefonnumret vid byte av teleoperatör. Genom bemyndigandet i 41 § kan tillsynsmyndigheten närmare föreskriva i vilken utsträckning kraven i 39 § skall fullgöras och hur detta skall ske.

Tredje stycket ersätts med en ny 39 a §.

39 a §

Paragrafen, som är ny, har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Paragrafen behandlas i avsnitt 5.2. Bestämmelsen behandlar bl.a. den centrala referensdatabas som möjliggör en mer effektiv dirigering av telemeddelanden. *Första stycket* motsvaras till stora delar av nuvarande

tredje stycke i 39 §. Utöver skyldigheten för teleoperatörer att underrätta den som tillsynsmyndigheten bestämmer om överlämnandet av telefonnummer specificeras emellertid vilka uppgifter som skall lämnas och för vilket ändamål. Uppgifter som är nödvändiga för dirigering av teledeländan till överlämnade telefonnummer är i huvudsak överlämnat telefonnummer, tidpunkt för överlämnandet samt överlämnande och mottagande teleoperatörer. Abonnenternas namn och adresser ingår dock inte bland de uppgifter som behövs för dirigeringen. Det klargörs också i paragrafen att andra uppgifter som kan vara personuppgifter än uppgifter om telefonnummer och berörda teleoperatörer inte får lämnas utan samtycke. Bestämmelsen lämnar utrymme för tillsynsmyndigheten att i avsaknad av en central referensdatabas föreskriva att uppgifterna skall lämnas till myndigheten, andra operatörer och alarmerings- och räddningstjänsten.

Av *andra stycket* framgår att tillsynsmyndigheten kan utse en central referensdatabasoperatör. Denne skall vidareförmedla uppgifterna endast till teleoperatörer, om inte myndigheten föreskriver annat, och endast i den mån operatörerna behöver uppgifterna för dirigering av teledeländan. Databasoperatören får därvid av teleoperatörerna ta ut ersättning som är skälig med hänsyn till kostnaderna. I formuleringen ligger att priset för databasoperatörens tjänster bör bestämmas utifrån skäliga affärsmässiga principer. Rimligt är att priset bör täcka självkostnader, avskrivningar, förräntning av investerat kapital samt de underhålls- och utvecklingskostnader som kan hänföras till den tjänsten. Det torde dock inte vara möjligt eller lämpligt att mer i detalj föreskriva vad som skall gälla mellan parterna. Genom att villkoren kostnadsorienterats står emellertid klart att databasoperatören inte får oskäligt utnyttja den särställning denne erhåller.

De villkor som databasoperatören tillämpar gentemot teleoperatörerna skall vidare vara konkurrensneutrala. Detta innebär till att börja med att databasoperatören inte utan saklig grund får särbehandla vissa teleoperatörer, dvs. gynna eller missgynna någon i förhållande till hur andra behandlas. Sker så utan objektivt godtagbara skäl kan detta komma att snedvridera förutsättningarna för konkurrens mellan operatörerna. Kravet på konkurrensneutralitet innebär att databasoperatören skall utforma sina villkor så, att de som skall ges tillgång till dennes tjänster får detta efter principer som är rättvist utformade och därmed objektivt försvarbara. I kravet på konkurrensneutralitet ligger också att villkoren måste vara icke-diskriminerande mellan exempelvis teleoperatörer som är delägare i referensdatabasen och andra operatörer. Det innebär vidare att tillgången till tjänsten inte får behandlas som ett konkurrensmedel. Om konkurrenternas villkor för att få tillgång till uppgifterna till sin utformning eller tillämpning är mindre fördelaktiga än vad databasoperatören tillämpar för närstående teleoperatörer kan en diskriminering föreligga. Detsamma gäller vid ett missgynnande genom särbehandling vid det praktiska tillhandahållandet av uppgifter i förhållande till vad databasoperatören tillämpar för t.ex. sina ägare. För att kunna bedömas som konkurrensneutral och icke-diskriminerande måste en sådan särbehandling kunna motiveras med objektivt godtagbara skäl.

Tillsynsmyndigheten ges också möjlighet att föreskriva att andra skall ha tillgång till uppgifterna. Detta gäller myndigheten själv och

alarmerings- och räddningstjänsten. Det bör påpekas att den sistnämnda alltså inte i fråga om överlämnade telefonnummer direkt genom databasoperatören får reda på en anropande abonnents namn och adress. Däremot får alarmerings- och räddningstjänsten uppgift om att den mottagande operatören innehar numret och får via denne (eller annan som tillhandahåller teleadressupplysningstjänster) tillgång till anläggningsadressen.

Genom *tredje stycket* klargörs att telelagens bestämmelser om televerksamhet och teleoperatörer gäller i tillämpliga delar för databasverksamheten. Därigenom gäller 45–47 §§ om tystnadsplikt och om att i vissa fall lämna uppgifter till myndighet, 49 § om rättelse samt 51–53 och 55 §§ om behandling av personuppgifter för referensdatabasoperatören. Denne står också under den tillsyn som föreskrivs i lagen. Tillsynsmyndigheten har också möjlighet att medla i en tvist om tillämpning av paragrafen och kan meddela de förelägganden och förbud som behövs för efterlevnaden av bestämmelsen. De särskilda instrument för tvistlösning som står myndigheten till buds enligt 59 § och 60 § andra stycket gäller dock inte denna bestämmelse.

41 §

Genom ett nytt *tredje stycke* ges regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten möjlighet att reglera hur kraven i 39 a § skall fullgöras. Såsom *Lagrådet* påpekat ger begränsningen i det till Lagrådet remitterade förslaget av bemyndigandet till att meddela ”närmare” föreskrifter intryck av att endast verkställighetsföreskrifter avses. Ordet ”närmare” har därför utgått, då ett bemyndigande enligt 8 kap. 7 § regeringsformen avses. Regeringen eller den myndighet regeringen bemyndigar kan därvid, förutom att t.ex. ange vilka uppgifter som är nödvändiga för dirigerings av telemeddelanden och hur dessa skall lämnas, också föreskriva bl.a. att tillsynsmyndigheten skall erhålla uppgifterna utan ersättning.

42 §

I ett nytt *andra stycke* regleras ersättningen för driftskostnader som består i ökade trafikskostnader. Det har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag med den skillnaden att benämningen ”anropande abonnent” använts i stället för ”uppringande abonnent”. Detta eftersom ”anropande” är den hittills gängse termen som används bl.a. i teleförordningen (1997:399). En ändring av terminologin i författningstext kan med fördel avvakta den översyn av regleringen av elektroniska kommunikationer som pågår inom ramen för arbetet i den Europeiska unionen. Den eventuella omstrukturering av paragrafen som Lagrådet tagit upp i sitt yttrande har regeringen inte ansett behövlig.

Bestämmelsen har behandlats utförligt i avsnitt 5.1.

Ändringen innebär ingen förändring vad gäller driftskostnader i form av administrativa engångskostnader som uppstår i samband med ett överlämnande. Den överlämnande teleoperatören kan alltså begära ersättning av den mottagande operatören för sådana kostnader.

Det nya stycket innebär att den överlämnande teleoperatören endast kan få ersättning för hälften av ökade trafik kostnader och endast från den operatör som den anropande abonnenten valt att förmedla ett telemeddelande. Abonnenten kan vara direktansluten till sistnämnde operatör, ursprungsoperatören, men det kan också vara fråga om en sådan operatör som abonnenten är indirekt ansluten till, genom förval eller genom att abonnenten slagit ett teleoperatörsprefix före telefonnumret

Prop. 2000/01:74

PTS föreslår att telelagen ändras enligt följande.

Nuvarande lydelse

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om televerksamhet.

I lagen avses med

...
...

Med televerksamhet avses inte utsändning till allmänheten av program i ljudradio eller annat som anges i 1 kap. 1 § tredje stycket första meningen yttrandefrihetsgrundlagen.

27 § Den som tillhandahåller telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt utan att telenätet medger sådan funktion som avses i 39 § skall, på begäran av en abonnent som byter teleoperatör, under rimlig tid

1. mot skälig ersättning vidarekoppla samtal till det nya telefonnumret, eller

2. hänvisa till det nya numret.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om krav enligt första stycket.

39 § Den som tillhandahåller teletjänst enligt 5 § 1 eller 3 eller digital mobiltelefonitjänst skall se till att telenätet medger att en abonnent kan behålla sitt telefonnummer vid byte av

Föreslagen lydelse

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om televerksamhet och närliggande verksamhet såsom tillhandahållande av information ur databaser avseende funktioner för telesystemet..

I lagen avses med

...
...

Utsändning till allmänheten av program i ljudradio eller annat som anges i 1 kap. 1 § tredje stycket första meningen yttrandefrihetsgrundlagen omfattas ej av bestämmelserna i denna lag.

39 § Den som tillhandahåller teletjänst enligt 5 § 1 eller 3 eller digital mobiltelefonitjänst skall se till att telenätet medger att en abonnent kan behålla sitt telefonnummer vid byte av

teleoperatör.

Om abonnenten begär det skall telefonnummer som används för sådan tjänst överlämnas till en annan teleoperatör för att denne skall tillhandahålla tjänsten. Telefonnummer som används för tjänst som avses i 5 § 1 behöver överlämnas endast för tillhandahållande inom samma riktnummerområde.

Den som överlämnar ett telefonnummer skall genast underrätta tillsynsmyndigheten eller annan som tillsynsmyndigheten bestämmer om överlämnandet.

teleoperatör.

Om abonnenten begär det skall telefonnummer som används för sådan tjänst överlämnas till en annan teleoperatör för att denne skall tillhandahålla tjänsten. Telefonnummer som används för tjänst som avses i 5 § 1 behöver överlämnas endast för tillhandahållande inom samma riktnummerområde.

Den som överlämnar ett telefonnummer skall genast underrätta tillsynsmyndigheten eller annan som tillsynsmyndigheten bestämmer om överlämnandet *för sammanställande och utlämnande av information om överlämnandena.*

När tillsynsmyndigheten beslutat om skyldighet att underrätta annan än myndigheten enligt tredje stycket får myndigheten samtidigt besluta om närmare villkor för tillhandahållandet av informationen om överlämnade nummer.

41 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om i vilken utsträckning kraven enligt 39 och 40 §§ skall fullgöras och hur detta skall ske.

Tillsynsmyndigheten får i enskilda fall medge undantag från skyldigheten enligt 39 och 40 §§ om det finns särskilda skäl.

42 § Ersättning för att överlämna telefonnummer enligt 39 § får grundas endast på driftskostnader för överlämnandet. Detsamma gäller ersättning för förval enligt 40 §.

41 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om i vilken utsträckning kraven enligt 39 och 40 §§ skall fullgöras och hur detta skall ske *samt om skyldighet i övrigt att lämna information om överlämnade nummer.*

Tillsynsmyndigheten får i enskilda fall medge undantag från skyldigheten enligt 39 och 40 §§ om det finns särskilda skäl.

42 § Ersättning för att överlämna telefonnummer enligt 39 § får grundas endast på driftskostnader för överlämnandet. Detsamma gäller ersättning för förval enligt 40 §.

Om inte annat avtalats skall originierande teleoperatör till överlämnande teleoperatör utge ersättning för ökade trafik kostnader till följd av samtal mot nummer som överlämnats enligt 39 §. Sådan ersättning skall utgå med högst hälften av den ökade trafik kostnaden och ej innefatta kapitalkostnader. Detsamma skall gälla ökade trafik kostnader till följd av annan uppkoppling än samtal.

Den som överlämnar telefonnummer eller ändrar förval har inte rätt till ersättning från abonnenten för överlämnandet eller ändringen.

Den som överlämnar telefonnummer eller ändrar förval har inte rätt till ersättning från abonnenten för överlämnandet eller ändringen.

Ersättning för tillhandahållande av information om överlämnande nummer från den som tillsynsmyndigheten bestämt enligt 39 § tredje stycket skall basera sig på kostnaderna för tillhandahållandet.

Tillsynsmyndigheten skall informeras i enlighet med vad myndigheten bestämmer och utan ersättning.

Beträffande sådana frågor skall i övrigt bestämmelserna om samtrafik i 32 och 33 §§ tillämpas.

Beträffande sådana frågor skall i övrigt bestämmelserna om samtrafik i 32 och 33 §§ tillämpas.

Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över promemorians förslag

Prop. 2000/01:74
Bilaga 2

Efter remiss har yttranden inkommit från Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Konsumentverket, Radio- och TV-verket, Banverket, Datainspektionen, Kommunikationsforskningsberedningen, Närings- och teknikutvecklingsverket, Konkurrensverket, Statskontoret, IT-kommissionen, Svenska kommunförbundet, Affärsverket Svenska Kraftnät, CallMedia Telecom CMT AB, Europolitan AB, MCI Worldcom AB, NetCom AB, Näringlivets Telekommitté, Svenska IT-företagens organisation, Sveriges Industriförbund, Tele1 Europe AB, Telesnordia AB, Telia AB, Teracom AB och Utfors AB.

Härigenom föreskrivs i fråga om telelagen (1993:597)²
dels att 27 § skall upphöra att gälla,
dels att 39, 41 och 42 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 39 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §

Den som tillhandahåller tele-
tjänst enligt 5 § 1 eller 3 *eller*
digital mobiltelefonitjänst skall se
till att telenätet medger att en
abonnent kan behålla sitt telefon-
nummer vid byte av teleoperatör.

Den som tillhandahåller tele-
tjänst enligt 5 § 1 eller 3, digital
mobiltelefonitjänst *eller mobil*
teletjänst som består i överföring
av text skall se till att telenätet
medger att en abonnent kan be-
hålla sitt telefonnummer vid byte
av teleoperatör.

Om abonnenten begär det skall telefonnummer som används för sådan tjänst överlämnas till en annan teleoperatör för att denne skall tillhandahålla tjänsten. Telefonnummer som används för tjänst som avses i 5 § 1 behöver överlämnas endast för tillhandahållande inom samma rikt-nummerområde.

*Den som överlämnar ett tele-
fonnummer skall genast under-
rätta tillsynsmyndigheten eller
annan som tillsynsmyndigheten
bestämmer om överlämnandet.*

39 a §

*Den som överlämnar ett tele-
fonnummer enligt 39 § skall till
tillsynsmyndigheten eller annan
som myndigheten bestämmer
genast lämna de uppgifter som är
nödvändiga för dirigering av tele-
meddelanden till telefonnumret.
Andra uppgifter som kan vara
direkt eller indirekt hänförliga till
en fysisk person än uppgifter om
telefonnummer och berörda tele-
operatörer får inte lämnas utan
samtycke från personen.*

*Tillsynsmyndigheten får be-
stämma att ett visst organ skall
sammanställa uppgifterna och
lämna dem till*

*1. teleoperatörer, i den mån de
behöver uppgifterna för dirigering*

² Lagen omtryckt 1999:578.

av telemeddelanden, på villkor som är konkurrensneutrala och skäliga med hänsyn till kostnaderna,

2. annan som myndigheten bestämmer.

Bestämmelserna i denna lag om televerksamhet och teleoperatörer gäller för verksamhet enligt andra stycket.

41 §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om i vilken utsträckning kraven enligt 39 och 40 §§ skall fullgöras och hur detta skall ske.

Tillsynsmyndigheten får i enskilda fall medge undantag från skyldigheten enligt 39 och 40 §§ om det finns särskilda skäl.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om kraven enligt 39 a §.

42 §

Ersättning för att överlämna telefonnummer enligt 39 § får grundas endast på driftskostnader för överlämnandet. Detsamma gäller ersättning för förval enligt 40 §.

Den som har överlämnat ett telefonnummer har rätt till ersättning för driftskostnader i form av ökade trafik kostnader för ett telemeddelande till telefonnumret. Denna ersättning får tas ut endast från den teleoperatör den anropande abonnenten ingått avtal med om förmedling av telemeddelandet och uppgå till högst hälften av de ökade kostnaderna.

Den som överlämnar telefonnummer eller ändrar förval har inte rätt till ersättning från abonnenten för överlämnandet eller ändringen.

Beträffande sådana frågor skall i övrigt bestämmelserna om samtrafik i 32 och 33 §§ tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2001-01-10

Närvarande: f.d. justitierådet Lars Å. Beckman, regeringsrådet Susanne Billum, justitierådet Göran Regner.

Enligt en lagrådsremiss den 14 december 2000 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i telelagen.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Jan Stålhandske.

Förslaget föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

39 a §

I paragrafen, som är ny, finns regler om uppgiftslämnande då en abonnent bytt teleoperatör. Paragrafen reglerar även den centrala referensdatabas som skall möjliggöra en mer effektiv dirigering av teledeländena. I andra stycket finns i punkt 1 en bestämmelse om villkor som är konkurrensneutrala och skäliga med hänsyn till kostnaderna. Av författningskommentaren framgår att denna bestämmelse tar sikte på databasoperatörens verksamhet. Detta är dock inte helt klart uttryckt i lagtexten, som kan läsas som att bestämmelsen avser dirigering av teledeländena. Lagrådet föreslår bl.a. mot denna bakgrund att paragrafen utformas enligt följande.

”Den som överlämnar ett telefonnummer enligt 39 § skall till den som tillsynsmyndigheten bestämmer genast lämna de uppgifter som är nödvändiga för dirigering av teledeländena till telefonnumret. Andra uppgifter som kan vara direkt eller indirekt hänförliga till en fysisk person än uppgifter om telefonnummer och berörda teleoperatörer får inte lämnas utan samtycke från personen.

Tillsynsmyndigheten får utse någon att i en databas sammanställa sådana uppgifter som avses i första stycket och lämna dem till teleoperatörer, i den mån dessa behöver uppgifterna för dirigering av teledeländena, och andra som tillsynsmyndigheten bestämmer. Den utsedda databasoperatören skall i förhållande till teleoperatörerna tillämpa villkor som är konkurrensneutrala och får ta ut den ersättning som är skälig med hänsyn till kostnaderna.

Bestämmelserna i denna lag om televerksamhet och teleoperatörer gäller i tillämpliga delar för den databasverksamhet som avses i andra stycket.”

41 §

I det nya tredje stycket finns ett bemyndigande för regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten att meddela närmare föreskrifter om kraven enligt 39 a §. Det framgår inte av remissen huruvida avsikten är att bemyndigandet skall kunna utnyttjas för föreskrifter av annat slag än som avses i 8 kap. 13 § första stycket regeringsformen. Användningen av ordet närmare i lagtexten tyder dock

på att meningen är att det skall vara fråga om verkställighetsföreskrifter i anslutning till den nya paragrafen. I så fall behövs inte det tredje stycket. Ett alternativ är att – om ett bemyndigande enligt 8 kap. 7 § regeringsformen avses – infoga en hänvisning till 39 a § andra stycket i första stycket i 41 §.

42 §

I första stycket av paragrafen slås fast att ersättning för nummerportabilitet får avse endast driftskostnader, t. ex. administrativa kostnader för överlämnande av telefonnummer och de ytterligare trafikskostnader som uppstår i telenätet vid ett samtal till ett överlämnat nummer. Investeringskostnader för den teknik som möjliggör nummerportabilitet får däremot inte till någon del läggas till grund för ersättningsanspråk (prop. 1997/98:126 s. 24.) Vidare föreligger inte någon rätt för den överlämnande operatören att få ersättning från abonnenten (det nuvarande andra – och blivande tredje – stycket i paragrafen).

Det nya andra stycket i paragrafen innehåller regler om att endast hälften av de ökade trafikskostnaderna ersätts och att det är den teleoperatör som den uppringande abonnenten valt som skall stå för denna ersättning. De nya bestämmelserna framstår därmed som ytterligare en begränsning av den nuvarande rätt till ersättning för driftskostnader som kommer till uttryck i första stycket. Enligt Lagrådets mening skulle bestämmelserna bli något klarare om stycket gavs följande avfattning.

”Den som har överlämnat ett telefonnummer har inte rätt till ersättning för mer än hälften av de driftskostnader som utgörs av ökade trafikskostnader för ett telemedelande till telefonnumret. Sådan ersättning får tas ut endast från den teleoperatör som den uppringande abonnenten har ingått avtal med angående förmedling av telemedelandet.”

Lagrådet vill dock ifrågasätta om inte de nya bestämmelserna i själva verket avser den huvudsakliga ersättningsrätten. Lagrådet anser därför i första hand att hela paragrafen bör omarbetas.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 januari 2001

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Ulvskog, Lindh, Sahlin, Klingvall, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Wärnersson, Lejon, Lövdén, Ringholm, Bodström

Föredragande: statsrådet Sahlin

Regeringen beslutar proposition 2000/01:74 Ändringar i telelagen (1993:597) avseende nummerportabilitet

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
--------------------	--	---

Lag om ändring i telelagen (1993:597)

41 §